

نقد پرسش‌های آزمون تیزهوشان ورودی پایه‌ی ششم به هفتم ابتدایی ۱۳۹۴

نقد پرسش‌های آزمون تیزهوشان (استعدادهای درخشان) ورودی پایه‌ی ششم به هفتم ابتدایی ۱۳۹۴ توسط مؤلفان کتاب «اگر تیزهوش هستی بخوانید» (نشر دریافت): دکتر هامون سبطی، مهندس هاشمی طاهری، دکتر محمد چلاجور، استاد محمودرضا ذهبی، مهندس امام‌نیری، مهندس مهدی هاشمی، عطیه کریمی را در ادامه خواهید خواند:

پرسش‌های قرآن و هدیه‌های آسمانی، مانند سال گذشته، کتاب‌محور بودند اما پاسخ‌گویی به آن‌ها نیازمند دقت، قدرت، مقایسه و تفکر بود و هیچ پرسشی که سطوح پایین یادگیری را هدف قرار دهد در این میان طرح نشده بود و به نظر می‌رسد هدف طراحان محترم، سنجش میزان درک عمیق دانش‌آموزان از کتاب‌ها و مطالب درسی بوده‌است.

در درس فارسی سطح دشواری پرسش‌ها نسبت به سال گذشته، اندکی بیشتر بود و در کل با آزمونی دشوار روبه‌رو بودیم. اغلب پرسش‌ها بدون هوشمندی و زیرکی قابل پاسخگویی نبودند؛ گرچه داشتن دانش ادبی و دستوری نیز لازمی کار بود. پرسش‌ها در چارچوب مفاهیم و نکته‌های مطرح‌شده در کتاب‌های فارسی ششم (و پنجم) دبستان بود اما عین متن کتاب چندان مورد توجه طراحان محترم این آزمون نبود و این خود نشانه‌ی دیگری از هوش‌محوری این آزمون است.

کاستی‌هایی در برخی تست‌ها دیده می‌شود اما هیچ تستی را نمی‌توان کاملاً غلط به‌شمار آورد؛ برخلاف سال گذشته که دو تست نادرست در میان پرسش‌ها بود.

از دید من تست‌های ۲۲ و ۲۳ پر کاستی‌ترین پرسش‌های این آزمون به‌شمار می‌آیند و تست‌های ۱۴، ۱۸ و ۲۴ از بهترین تست‌هایند که در بخش «پاسخ به پرسش‌ها» توضیح بیشتر خواهد آمد.

پرسش‌های مطالعات اجتماعی نسبت به سال گذشته هوشمندانه‌تر و زیباتر طراحی شده و پر از ایده‌های ابتکاری است که جای خوشحالی دارد.

اما سطح ابتکار و خلاقیت در سؤال‌های تفکر و پژوهش امسال نسبت به سال گذشته آشکارا پایین آمده است که علت اصلی آن منحصر شدن ایده‌های طرح پرسش به چندموضوع ثابت است: معیارهای دسته‌بندی؛ شیوه‌های طرح پرسش؛ روش‌های پژوهش. درحالی که کتاب تفکر و پژوهش ششم دبستان کتاب واگرایی است که حرف ناگفته برای گفتن بسیار دارد و به بخشی از آن‌ها در تست‌های متنوع کتاب تیزهوشان نشر دریافت، پرداخته شده است و این تازه آغاز راه پژوهش و اندیشه است.

پرسش‌های درس علوم، همان حال و هوای سال گذشته را داشت؛ هم با پرسش‌های ابتکاری و چالشی روبه‌رو بودیم و هم چند پرسش نسبتاً ساده‌تر مانند تست‌های ۴۲، ۴۸ و ۵۰. البته برای دانش‌آموزانی که پیش از آزمون، کتاب ما را خوانده بودند، سایر تست‌ها نیز ساده به نظر می‌رسید، زیرا شبیه خیلی از آن‌ها و حتی حدوداً عین آن‌ها (تست‌های ۴۶ و ۴۷) در تست‌های کتاب ما مطرح شده بود.

پرسش‌های ریاضیات آزمون سال‌های ۹۳ و ۹۴ به کلی با چند سال قبل تفاوت محتوایی و چینی داشتند و البته این ماجرا را در تمام درس‌ها شاهدیم نه فقط ریاضیات؛ ولی پرسش‌های سال ۹۳ در عین آن که برای دانش‌آموزان مستعد و باهوش نسبی بالا، سخت بودند ولی به‌نوعی ساده هم بودند زیرا کافی بود در لحظه‌ای مناسب، جرقه‌ای در ذهن دانش‌آموز مسیر حل مسئله را روشن کند.

نقد پرسش‌های آزمون تیزهوشان ورودی پایه‌ی ششم به هفتم ابتدایی ۱۳۹۴

امسال همه‌ی مسائل دارای استدلالی منطقی هستند به جز مسئله ۶۵ زیرا نیاز به مباحثی از هندسه دارد که تا کلاس ششم اصلاً مطرح نشده است، مگر آن که تخمینی پاسخ داده‌شود.

در مجموع می‌توان گفت این سؤالات برای ۵٪ بالای دانش‌آموزان کشور بسیار عاقلانه بوده و سنجش نسبتاً دقیق را به عمل آورده است.

بررسی آماری ریاضیات آزمون‌های سال‌های ۹۳ و ۹۴ تیزهوشان:

سال ۹۴	سال ۹۳		
۱	۱	مقایسه کسرها	محاسباتی
۱	۲	معادله	
۲	۱	مقایسه‌ی اعداد	
۰	۱	محاسبات ساده	
۳	۳	مساحت حجم	هندسه
۳	۲	گسترش شکل	
۲	۱	تقارن	
۱	۰	زاویه	
۰	۱	نامساوی در مثلث	
۳	۳		هوش
۰	۱		چرخ دنده
			چرخ تسمه
۱	۱		شمارش
۲	۲		مختصات

نقد پرسش‌های آزمون تیزهوشان ورودی پایه‌ی ششم به هفتم ابتدایی ۱۳۹۴

۱	۰		اریگامی
---	---	--	---------

این مقایسه‌ی آماری نشان می‌دهد که اغلب پرسش‌ها در زمینه‌ی محاسبات-هندسه و هوش هستند، پس لازم است دانش‌آموزان روی این زمینه‌ها بیشتر تلاش کنند و وقت صرف نمایند.

لازم به ذکر است که بعضی پرسش‌ها چند پهلو هستند؛ یعنی بعضی از مسائل هم هندسه هستند و هم هوش‌آزمایی و هم زمینه‌ی کسرها را در خود دارند.

سوال ۵۲ از آزمون ۹۴ شبیه تست ۵۷۳ صفحه ۱۲۷ کتاب ما بود.

سوال ۵۳ از آزمون ۹۴ ترکیبی از تست‌های ۶۸۰-۶۸۱ و ۶۸۲ صفحه ۱۵۶ بود.

سوال ۵۴ از آزمون ۹۴ مشابه تست ۶۱۷ صفحه ۱۳۴ بود.

سوال ۵۶ از آزمون ۹۴ مشابه ایده‌های موجود تست‌های ۷۱۷ و ۷۱۸ صفحه ۱۶۶ کتاب ما بود.

سوال ۶۶ از آزمون با اریگامی و مثال‌های آن در صفحات ۱۵۹ تا ۱۶۱ به سادگی پاسخ داده می‌شد.

سوال ۶۷ بسیار مشابه تست ۶۰۸ صفحه ۱۳۳ طراحی شده بود.